

Ny ledningsorganisation

Flygtaktiskt kommando leder flygvapnet

Försvarsmaktens nya inriktning mot en bredare och komplexare hotbild kräver att även ledningsorganisationen moderniseras. Stora förändringar sker redan den 1 juli år 2000 och den nya organisationen ska vara klar senast den 1 januari 2002.

Av PETER LIANDER

Försvarsmaktens övergång från ett invasionsförsvar till en insatsorganisation avspeglas också i ledningsorganisationen. I förslaget för den framtida ledningsorganisationen kommer Högkvarteret i Stockholm att finnas kvar, men med delar av dagens operationsledning ersatt av ett nytt ledningsorgan för operativ och taktisk ledning, kallat Operativa Insatsledningen, förkortat OPIL.

Enligt förslaget bör OPIL bestå av en operationsledning och tre taktiska kommandon, ett för respektive försvarsgren, d v s armén, marinen och flygvapnet.

OPIL kommer att utvecklas ur dagens militärområdesstaber och operationsledningen i Högkvarteret. Även delar ur SWEDINT kommer att integreras i insatsledningen. De taktiska kommandona utvecklas ur de nuvarande fördelningsstaberna, marinkommandostaberna, flygkommandostaberna samt delar av Armé-, Marin- och Flygvapencentrum. Chef för de tre taktiska kommandona blir generalinspektören för respektive försvarsgren, vilka därmed får en tydligare och starkare roll som främste företrädare för sina försvarsgrenar.

För flygvapnets del innebär det att dagens tre Flygkommandon läggs ner. Detsamma gäller Flygvapencentrum i Uppsala. I stället inrättas en ny ledningsfunktion med benämningen Flygtaktiskt kommando.

De operativa och de taktiska ledningarna kommer att på sikt samgrupperas på gemensam plats, som föreslås bli Bålsta mellan Stockholm och Enköping.

Militärdistriktsstaber

Det svenska territorialförsvaret utvecklas mot nationella skyddsstyrkor som ska kunna lösa uppgifter med stor spännvidd. För att effektivt kunna leda denna typ av förband inrättas fyra militärdistriktsstaber (MD).

Underordnat Militärdistriktsstaberna ska det finnas cirka 30 utbildnings- och samverkansenheter (MD-enheter). De bildas ur de nuvarande försvarsområdesgrupperna och ska svara för att utbilda, vidmakthålla och utveckla hemvärnet samt stödja de frivilliga försvarsorganisationerna. Dessutom ska MD-enheterna svara för en del av totalförsvarssamverkan.

Ledningsorganisation 2000

Den 11 november startade ett projektarbete benämnt Ledningsorganisation 2000 (LO 2000) i syfte att utforma Försvarsmaktens nya ledningsorganisation. Huvudprojektledare är ställföreträdande ÖB viceamiral **Frank Rosenius**, med kommandören av första graden **Stefan Engdahl** som huvudprojektsekreterare.

Resultatet av projektgruppernas arbete ska bli ett förslag som omfattar detaljorganisation, ansvars- och lydnadsförhållanden, befattningar, behov av tekniskt stöd, tidsplan, etc inom respektive område. Som utgångspunkt har grupperna Försvarsmaktens förslag till ny ledningsorganisation och regeringens särproposition från november 1999 att arbeta efter.

Enligt tidsplanen ska ledningsorganisationens förslag vara fastställt den 15 mars 2000. Den 1 april utses cheferna och den 1 juli tar de över i den nya ledningsorganisationen.

TIDSPLAN FÖR DEN NYA LEDNINGSORGANISATIONEN

- Avveckling av militärområdesstaberna, fördelningsstaberna, marinkommandona, flygkommandona och samtliga försvarsområdesstaber påbörjas 2000-07-01 och ska vara avslutad senast 2001-06-30
- En operativ insatsledning inrättas från 2000-07-01
- Dagens försvarsgrenscentra läggs ner 2000-06-30
- Chefen för operativa insatsledningen samt cheferna för operationsledningen och de taktiska kommandona utses senast 2000-04-01. Dessa övertar ledningsansvaret från 2000-07-01.
- Samgruppering av de operativa och taktiska insatsledningarna ska vara slutförd senast 2002-01-01
- Fyra militärdistrikt organiseras från 2000-07-01
- Chefer för militärdistrikt utses senast 2000-04-01. Dessa övertar ledningsansvaret från 2000-07-01

På nästa uppslag illustreras hur den framtida operations- och insatsledningen är uppbyggd.

Ett ledningssystem för alla tider

Ett mera flexibelt och rörligt sätt att leda. Det blir följden av att Försvarsmakten växlar spår från att möta en storsskalig invasion till att lösa ett bredare spektrum av uppgifter. I stället för många staber, till stor del territoriellt bundna och helt fungerande först efter mobilisering, ska en operativ stab, en taktisk stab för vardera armé-, marin- respektive flygstridskrafter samt några territoriella staber, alltid ha viss beredskap. De ska kunna leda insatser alltifrån skogsbränder till att försvara Gotland.

Skogsbrand

Bekämpning av skogsbränder är insatser som framförallt ställer höga krav på att kunna agera snabbt med begränsade resurser, i nära samverkan med räddningstjänst och polis. Att kunna stödja den civila ledningen, som inte har samma tekniska och personella ledningsresurser, blir ofta viktigt, särskilt vid långvariga bränder.

FN-uppdrag

Att bidra till fred och säkerhet i omvärlden innefattar alltifrån fredsskapande insatser med tungt beväpnade enheter till att flyga förnödenheter till flyktingar. Som vid flertalet försvarsmaktsuppgifter är god ledningssamverkan med andra aktörer, t ex Nato och humanitära organisationer, ett krav. Vid FN-uppdrag är snabbhet och förmåga att leda olika typer insatser viktigare än kunna leda stora förband.

Operativa insatsledningen (OPIL)

A M F

Insatsorganisationen är nu till stor del mobiliserad. De delar som är avdelade för huvudriktningen och försvaret av Gotland underställs den operativa insatsledningen (OPIL). Övriga förband leds operativt av högkvarteret. OPILs huvuduppgift är att samordna insatser med armé-, marin- och flygstridskrafter. Den operativa ledningen är grupperad på skyddad plats centralt i landet, med nära förbindelse till militärt högkvarter och politisk ledning. OPIL har beredskap för skicka ut en rörlig stabsdel som leder operativt med stöd av stabens huvuddel.

Insatsled

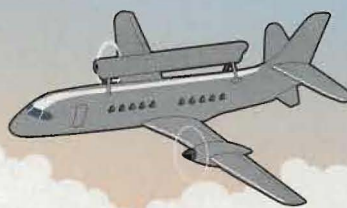
Armén har mobiliserat med stödförband 30 nationella skyddsstyrkor hemvärnet, dvs huvuddelen av insatsorganisationen. 15 000 man, varav en serad brigad finns på Gotland. Dessa leds av en framryckningsstabsdel och en divisionsstab och en taktisk stab. Den andra delen av staben är avdelad för att leda de markförband som ska skydda Stockholm.

Väpnat angrepp

Vid väpnat angrepp mot Sverige, med t ex Gotland som måltavla, kommer alltid att varaden mest krävande uppgiften för Försvarsmakten. Hela det militära försvaret liksom stora delar av det civila samhället kommer att vara engagerat. Den operativa insatsledningen samordnar då insatser med flera armébrigader, tiotals stridsfartyg och hundratals stridsflygplan. En divisionsstab för taktisk ledning av markförband, liksom taktisk ledare till sjöss och radar övervakning i luften finns grupperad på och nära Gotland. En territoriell stab på ön sköter samverkan med civila myndigheter.

Insatsledning Flygvapnet

Flygvapnet har över 200 stridsflygplan, liksom ett hundratal transportflygplan och helikoptrar, att leda. Vissa är på Gotland. I huvudsak leds dessa från ett centralt flygtaktiskt kommando under den operativa insatsledningen, men flygsamverksgrupper hos mark- och marinheter samt radarövervakning i luften krävs. Stridsledning från luftburna centraler är också en möjlighet.

Insatsledning Marinen

Hela kustflottan har efter mobilisering gått till sjöss. Ytstridsflottiljerna eskorterar förstärkningar till Gotland eller ligger dolda, bredda ingripa mot fientliga fartyg med robotar. Ubåtar patrullerar havet runt hela Gotland och utför spaning mot Baltikum. Amphibieförband med kustrobotar finns på Gotland, liksom i Stockholms skärgård. En marintaktiskt kommando leder centralt all verksamhet med stöd av taktiska ledare till sjöss och en KA-brigadledning på fastlandet.

Armé

...k brigader
...man i de
...och
...n av
...a
...mani-
...nd.
...ten
...k-
...n-

